

Rijekom Crnojevića plove parobrodi Jadransko-Skadarske Plovidbe, koji imaju svakog dana vezu s poštanskom automobilskom prugom, te prevoze putnike u Skadar. Ovdje već prevladava dalmatinski tip kuća, a tako isto i mediteranska flora razvija ovdje svoje čudno bilje. Nad Rijekom se diže preko vode visok brijeg Obod, gdje je nekada bila ne samo prva crnogorska, nego uopće prva u Evropi poslije Gutenbergove štamparije. Jednom su Crnogorci u nestašici puščane municije, stiješnjeni od Turaka, sliki slova ove štamparije u puščane metke. Zaista čin vrijedan epopeje! Toliko je ovaj narod ljubio svoju slobodu, da je za nju bio spreman na pregaranje, pa i na to, da pregori za ono doba najveću i jedinu kulturnu ustanovu ove vrste. (Poredi lijepu Šenoinu pjesmu: »Crnogorska štamparna«).

Rijeka Crnojevića teče mnogim zavojima do ušća u Skadarsko jezero. Obiluje ribom i divljom peradi, a njena pobočja pružaju krasan, romantičan špalir, kao što ga možda pružaju tek poneke rijeke južnoameričke džungle. Rode, čaplje, pelikani, divlje patke oblijeću parobrod na putu, dok para vodu prolazeći između bijelih vodenih ruža i drugog vodenog bilja. Putovanje parobrodom ovim krajem ostaje nezaboravno. Na brdskim padinama unaokolo nižu se seoca, ruševine i crkvice sve dok se ne daleko od sela Njive ne uđe u sjeverni ugao Skadarskoga jezera. Nekoliko kilometara dalje prema kopnu vidi se na humu negdašnja tvrđava i sjedište kneza Iva Crnojevića — Žabljak, a za njim plodna Podgorička ravnica. Na jugu od kaštela leže romantična ostrva Vranjina i Lesendra sa starim ruševinama, manastirom i dr., te ovoj jezerskoj panorami daju poseban čar. Ovdje je najbogatiji jezerski ribolov. Jezero ima prosječnu širinu od 12 km, a prostire se prema jugoistoku u dužini od 40 km. Dubina mu je malena, te mjestimice jedva prelazi 6 m. Sjeverne su obale obrasle rogozom i gube se u golemim močvarama. Silan je dojam na pogled veličanstvena vijenca arbanških planina, koje u pozadini tvore krunu ovoga divnog pejzaža. Ploveći dalje Skadarskim jezerom stiže se u malo pristanišno mjesto Vir. U našoj nacionalnoj povijesti proslavilo

Ulcinj

